

TÜSİAD

TÜSİAD YÖNETİM KURULU BAŞKANI

CANSEN BAŞARAN-SYMES'İN

" PARA POLİTİKASINDA MALİYET KANALI"

PANELİ AÇILIŞ KONUŞMASI

27 Mayıs 2016

İstanbul, InterContinental Oteli

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul –Türkiye
Ankara: İnan Cad. No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara- Türkiye
Brüksel: 13. Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C.20037-USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris France

Tel: +90 (212) 249 19 29
Tel: +90 (312) 468 10 11
Tel: +32 (2) 736 40 47
Tel: +1(202) 776 77 70
Tel: +49 (30) 288 786 300
Tel: +33 (1) 44 43 55 35
www.tusiad.org

Faks: +90 212 249 13 50
Faks: +90 (312) 428 86 76
Faks: +32 (2) 736 3993
Faks: +1 (202) 776 77 71
Faks: +49(30) 288 786 399
Faks: +33 (1) 44 43 55 46

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org

Sayın Misafirler, Değerli Katılımcılar ve Değerli Basın Mensupları;

Hepinizi TÜSİAD Yönetim Kurulu adına saygı ve sevgiyle selamlıyorum. “Para Politikasında Maliyet Kanalı” başlıklı konferansımıza hoş geldiniz.

Sizlerin de bildiği gibi, 2008 krizi sonrası Para Politikaları üzerine tartışmalar küresel düzeyde farklı bir boyuta taşındı.

Nispeten teknik bir konu sayılan ve ana amacı fiyat istikrarı olan bu politika aracı, küresel kriz sonrası pek çok ülkede sanki krizin tek ilacı, büyümenin tek unsuru, hatta neredeyse dünyanın başına gelen tüm musibetlerin, ya nedeni ya da çözümümüştü gibi algılanmaya başladı. Öyle ki, gelişmiş ülkelerde dahi gittikçe artan bir oranda gerek siyasetçilerin gerekse kamuoyunun Merkez Bankaları politikalarını tartıştığını görüyoruz.

Avrupa Merkez Bankaları politikalarının Avrupa’da radikalizmin yükselişine neden olduğu argümanlarına, Amerika’da artan eşitsizlikten dahi Fed politikalarının sorumlu tutulduğuna şahit oluyoruz.

Ülkemizde de Merkez Bankamızın politikaları sıkça kamuoyu gündemine geliyor ve tartışma konusu oluyor.

Bugün burada, para politikası tartışmalarını bilimsel bir zemine taşımak, değerli akademisyen ve iktisatçıların görüşleriyle, gerek reel sektör, gerekse politika yapıcılar ve kamuoyu nezdinde sağlıklı bir tartışma ortamı sağlamak amacıyla bulunmaktayız. Çok değerli bir iktisatçı, Northwestern Üniversitesi’nden Prof. Lawrence Christiano da bugün bizimle beraber, kendilerinin çok değerli katkılarının, ülkemizdeki tartışmalara ışık tutacağına inanıyorum.

Bugünkü panelimizde cevabını aradığımız bazı soruları sizlerle paylaşmak isterim:

1. Türkiye’de hedeflenen enflasyona neden bir türlü ulaşamıyoruz?
2. Türkiye’de maliyet kanalı enflasyon üzerine ne kadar etkili?
3. TCMB Politika faizi ile ekonomideki diğer faiz oranları (kredi, mevduat, tahvil) arasındaki ilişki kısa ve uzun vadede nedir?
4. Enflasyonun son yıllarda olduğu gibi %8 civarında seyretmesi yerine hedeflenen %5 veya daha düşük bir seviyeye indirilmesinin ekonomiyeye faydası nedir?

Amacımız, karar alıcılar ve ekonomik aktörler açısından rahat öngörülebilir, makul ölçüde tahmin edilebilir bir iktisadi atmosfer yaratılmasına katkıda bulunmak, para politikası ile ilgili askıda kalmış soruları yanıtlamak...

Değerli Konuklar,

Küresel kriz sonrası dünyanın pek çok bölgesinde yüksek borçluluk oranları Maliye Politikaları’nın alanını daralttı. Avrupa’da Yunanistan başta olmak üzere birçok ülke kemer sıkma politikalarına rıza göstermek zorunda kaldı. Siyaseten zor yapısal reformlar geriden gelmeye, gecikmeye devam ediyor. Bu gelişmeler kriz sonrasında genişleme alanı olan,

neredeyse tek politika olarak para politikalarını ön plana çıkardı. Gerek sıkı maliye politikaları gerekse yüksek borçluluk oranları nedeniyle yavaşlayan kredi büyümesinin talep üzerinde yarattığı baskı, olağanüstü genişlemeci para politikaları ile aşılmaya çalışılıyor.

Dezenflasyon korkusu birçok gelişmiş ülke Merkez Bankası'nı negatif faiz uygulamalarına yöneltti. Negatif faizler kredi genişlemesini bir miktar desteklerken, yüksek tasarruf oranlarına sahip ekonomilerde yeni sıkıntılar yaratıyor. Para politikasının bu aktif ve alışlagelmişin ötesinde kullanımı pek çok yeni tartışma alanı yarattı. Bugün konferansımızda küresel düzeyde yaşanan bu değişimi de tartışacağız.

Türkiye gibi gelişmekte olan ülkeler bu yeni küresel ortam ve olağanüstü politikalardan etkileniyor. Krizden bu yana, küresel düşük talep ortamında Türkiye ekonomisi de potansiyelinin altında büyüyor. Yatırımlar ve ihracat küresel koşullardan olumsuz etkileniyor. Büyüme, güçlü tüketim ve kamu harcamaları ile devam ediyor. Sermaye akımlarındaki oynaklık, kurda ve piyasalarda ciddi dalgalanmalara yol açıyor.

Bu dönemde, diğer ülkelerden farklı olarak Türkiye'de mali disiplin ve düşük kamu borcu, hem makro istikrarı destekleyici önemli bir unsur oldu, hem de büyümeyi destekleyici önemli bir mali politika alanı yarattı. Yurt dışı piyasalardaki gelişmeler ve politikalar nedeniyle dalgalanan sermaye akımlarına karşı Türkiye ekonomisinin direncini artıran en önemli faktör de bu oldu. 2001 krizi sonrasında, enflasyonun tek haneli seviyelere hızlı bir şekilde düşmüş olmasında da, gerek o dönem yapılmış olan reformların, gerekse disiplinli mali politikanın rolü küçümsenemez.

Sizlerin de bildiği gibi, enflasyon uzun süredir tek hanede seyrediyor. Ancak, hedeflenen yüzde 5'e hala indirilebilmiş değil. Para politikasının, Türkiye'de tartışma gündemine taşınmasının ana nedeni, fiyat istikrarını kalıcı olarak sağlayacak düşük düzeylere henüz ulaşamamış olmamız. Son yıllarda Merkez Bankası'nın enflasyon hedeflemesini tam anlamıyla yapabilmesinin önünde küresel kriz sonrası oluşan olağan dışı ortam ve politikaların etkisinin olduğu muhakkak. Ancak enflasyonun hala düşük tek haneli seviyeye kalıcı olarak getirilememesi, gerek TL cinsinden uzun vadeli finansman maliyetlerini artırması, gerekse fiyatlama davranışlarında bozukluğa neden olması nedeniyle rekabet ortamını olumsuz etkiliyor. Bu nedenle iş dünyası olarak uzun zamandır enflasyonu kalıcı olarak düşük seviyeye indirecek politikaların benimsenmesini önemseyeceğimizi dile getiriyoruz.

Enflasyon ile mücadelede, bağımsız Merkez Bankasının, disiplinli mali politikanın ve ekonomide verimliliği artıracak yapısal reformların öneminin bir kez daha altını çizmek istiyorum. Para politikaları ile ne kalkınma hedeflerimizi gerçekleştirebiliriz, ne de kronikleşmiş yapısal sorunlarımızı çözebiliriz. Para politikası bir refah politikası değildir. Tüm dünya kriz sonrasında bu gerçekle yüzleşmiş durumda.

Bu hafta açıklanan 65. Hükümet programında, enflasyonun kalıcı olarak düşük tek haneli seviyelere çekilmesinin temel prensip olarak belirlenmiş olmasını, para politikasının ana amacının fiyat istikrarı olduğuna ve Merkez Bankası'nın araç bağımsızlığına yapılan vurguyu önemsiyoruz. Mali disiplinin sürdürülmesi konusunda hükümet programında belirtilen kararlılık devam ettiği takdirde şüphesiz fiyat istikrarına katkıda bulunmaya devam edecektir.

Değerli konuklar,

Dünyada genişlemeci para politikalarının bize kazandırdığı zamanı doğru kullanmak zorundayız. Makro dengelerde istikrar ve öngörülebilirlik, rekabetçi piyasa ekonomisinin sağlıklı çalışması için gerek koşuldur. Rekabet gücümüzü artırmak için gerekli olan yapısal dönüşümü ise reformlar ile gerçekleştirmek zorundayız.

Mevcut küresel ortamda, Türkiye'nin önünde hala önemli bir fırsat penceresi var. Eğitimden, yargı sistemine, işgücü piyasasından, vergi politikalarına birçok alanda atılması gereken adım, yapılması gereken ödevler var.

Geçtiğimiz sene iki seçim ve şimdi de yeniden bir hükümet kurulma süreci geçirdik. İş dünyası olarak, yeni hükümetten, tüm kalkınma başlıklarında reform süreçlerini hızlandırarak sürdürmesini bekliyoruz.

65. Hükümet Programının, bir önceki programı merkeze alan, icraat odaklı bir hükümet programı olduğunu gördük. Ancak, bu program mutlaka reformlarla desteklenmelidir. Takvimlendirilmiş ve önceliklendirilmiş bir eylem planının bu konuda yol gösterici olacağına inanıyoruz.

Değerli katılımcılar,

Bugün burada bir araya gelen akademisyen ve uzman iktisatçılar ile gerçekleştireceğimiz panelde, para politikası gibi yüksek donanım ve uzmanlık gerektiren bu konunun detaylı olarak ele alınarak tartışılmasının politika yapımcılar, iş dünyası ve kamuoyu nezdinde aydınlatıcı olacağına inanıyorum.

Davetli konuşmacılarımıza ve katılımınız için sizlere teşekkür ederim.